

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду Краљев трг до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупилача или на пошти. Цена је листу: сељима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, цу ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО

КРАЉ МИЛАН

први Краљ српски после Косова, отац нашег узвишеног Господара и Краља Александра I. преминуо је 29 пр. мес. у 4 сата и 20 минута по подне у Бечу, а смртни остаци блаженоупокојеног Краља сахрањени су 3 ов. мес. у српском манастиру Крушедолу — у сремској Фрушкој Гори.

Потрешени прераном смрћу Краља Милана, ми се придружимо са саучешћем великој жалости нашег Господара и Краља и целог српског народа.

Мир пепелу блаженоупокојеног Краља!

Нек му је вечан спомен у српскоме народу!

Нов министар полиције. Указом Његовог Величанства Краља од 5 ов. мес. за министра унутрашњих дела постављен је г. Никола Стефановић, дотадањи председник Главне Контроле.

КРВНИ ТРАГОВИ

(НАСТАВАК)

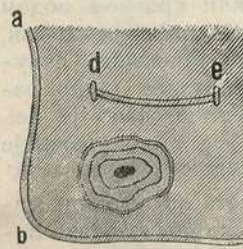
(4)

У погледу одела, рубља, обуће и т. д., најпре ћемо их површно прегледати, да ли су чињени покушаји прања, који, разуме се, увек изгледају сумњиви. Доста пута такви покушаји су чињени у толико, што је кривац састругао само горњу сасушену кору од крви, после чега остаје још једна и ако врло нејасна мрља. У више прилика чишћење је извршено прилично брижљиво, али оно се ограничило само на оне комаде одела или његове делове, који одмах падају у очи; ципеле, унутрашњи делови ценова, затворене боје хаљине, на којима се тамне мрље добро не виде и т. д. нису узимати у обзир.

Тако сам ја имао једном под истрагом једног сељака, који је, као што се видело, своје веома крвљу умрљане хаљине најбрижљивије и најлукавије очистио — али на ципеле био заборавио. Ове су биле на име услед старости, чешћег влажења и невиковања постале црвено-смеђе, бакарaste, те се тако оне многобројне крвне мрље на извесном одстојању нису могле видети. Њему није падало на ум, да изује ципеле и тачно их осмотри, а гледајући их озго на подлози једнаке боје он их није видео, те их је тако оставио.

Ако су рубље, одело и т. д. прани, пре свега пада у очи баш та околност, да су прани, и први нам је задатак да испитамо за што је то чињено. У таквим случајевима важна је та околност, да ли је прање вршено хладном или врућом водом. Крв, на име свежа, лако се вади из материја, кад се употреби хладна вода. Узмемо ли вруће или вреле воде, крв се упије на дотичној подлози и више ју је мучно испрати. Жене то много боље знају од људи, пошто често морају менструалну крв испрати из рубља. Према томе жене неће ни у другим случајевима лако пасти у ту грешку, да крвне мрље испирају врелом водом, докле ће мушки, мислећи да ће боље урадити, учинити употребу од вреле воде. Крвне мрље, које се на такав начин чисте, готово увек ће се видети, и ако не на оном месту, на ком су биле раније, а оно у околини места на оном делу материје, на коме је крв испрана, у облику обруча.

Је ли покушај испирања хладном водом и иначе вешто извршен, тако да се на дотичном месту одиста ништа не може опазити, тада није искључена могућност, да је вода однела крв у оближње шавове и наборе и да се она ту нахватала. Наравно да је то могућно само онда, ако прање није вршено делимично, тако што је испрана само крвна мрља и њена најближа околина. Али ако су опрати и најближи шавови и набори, увек ћемо опазити, да је у њима заостало мало крви. Према томе у таквим случајевима не треба прегледати само сумњиво место, већ и ближу околину, дакле ваља брижљиво и тачно испитати све оближње шавове и боре. Слика 1 представља леви, предњи крај једног мушког капута заједно

с цепним разрезом. Онај најмањи круг то је права крвна мрља, а они већи то су напред поменути обручи, што постају услед прања. У нашем случају подрђи ће се истражи ти обручи, за тим скут од капута $a b c$ и цеп $d e$.

На сличан начин поступаће се, кад се имају прегледати оруђа, за која се сумња да су очишћена. Она могу на гвозђу и иначе на спољним деловима, који се лако виде, изгледати потпуно чиста, па ипак да на скривеним местима имају у довољној мери крвних мрља, које су доспеле директно или их је унела вода приликом испирања, па су се ту и осушиле. Код цепног ножа, па чак и код ножа с утврђеном дршком, могу се избити чивије, тако да се сваки саставни део може слободно и тачно прегледати. Код штапова, мотака и т. д. од важности су пукотине и расцепи, код металних пак оруђа друге врсте удубљења, која су постала услед рђе и т. д. или су вештачки ту удешена.

Само се по себи разуме да такве манипулације због њихне важности могу вршити само стручњаци или нестручњаци у њихном присуству. Али биће изузетних случајева, у којима иследник мора такве ствари сам да ради. У таквим приликама он ће се добро наоружати, вршиће све с највећом пажњом, апсолутном чистотом и у присуству прописаних судских сведока, које неће само форме ради држати поред себе, већ ће их непрестано чинити пажљивима на сваку појаву и на све што је значајније. Тачан опис у протоколу о свему што је учињено и тачан нацрт сваког појединог предмета исто је тако неопходно и важно, као и та околност, да се све сигнатуре морају слагати с оним што је у протоколу споменуто.

Доста пута чини се такође покушај, да се уклоне крвне мрље, које су биле на пољу или у унутрашњости локала. У таквим случајевима увек је главно, да се најпре тачно констатује, да су чињени такви покушаји и где је то било. Може ли се тако што с поузданошћу констатовати, то ће у приликама имати исту вредност као и констатовање крвних мрља, пошто је у многим случајевима за истрагу потпуно довољно, кад се зна, да је ту било крвних мрља и где су се оне налазиле. Њин облик, тачна величина, број мањих мрља око главне и т. д. може бити у приликама од подређеног значаја. Може ли дакле иследник да констатује, да су уклањане крвне мрље и где су уклањане, он ће описивањем, премеравањем иструганих, изрендисаних, испраних места учинити као да су трагови били ту. Шта више и приликом снимања уништених трагова поступаће се као и кад се снимају сами трагови, пошто се крвне мрље могу увек назирати или су ушле дубље, тако да се могу доказати и после покушаја да се униште. Тако исто начин отклањања мрља може имати много којечега карактеристичног: н. пр. по поквареном делу неког зида може се видети, где је било највише крви, како се она протезала, у коме су правцу отишле мале капље, за тим: с каквим је инструментима зид гребен или кварен.

Ако је прат неки дрвени предмет, н. пр. греда, дрвена преграда, а нарочито под, тада не треба искључивати очекивање, да ће се трагови наћи; а нарочито ако је још, као што напред поменуемо, употребљавана врућа вода. Под, који је одавно начињен, има увек расцепотина и пукотина, у које може ући доста крви, а да дотични то не опази. Исто тако доста крви може се упити у онај простор између дасака а и прањем се ту слити тако да онај ко је прао не зна о томе ништа. У таквим случајевима најпаветније је, пошто се ту ствар може тицати само најмањих количина крви, да се дотичне партије дрвета сасвим понесу са собом. Односи ли се ствар на патос, онда треба нарочито припазити, шта се налази у дашчаним међупросторима и испод дасака; прашина, песак, шљунак и стотину других предмета, све то може бити напојено крвљу или крвавом водом (услед прања) и све је то важно. Тај крвљу напојени песак, шљунак или већ шта буде ваља покупити и брижљиво сачувати. Баш у таквом случају најпотребније је, да се тачно означи, одакле је шта узето, пошто се ствар тиче, како је већ споменуто, сасвим малих количина, за које је у толико важније знати одакле су.

Ако н. пр. имамо да исечемо два парчета из суседних дасака, онда ћемо пре почетка сваког рада преко оба парчета повући једну стрелицу (с оловком, која у хемијском погледу није ни мало штетљива) и обележићемо С. и Ј., (север и југ) онако, како то природном положају одиста одговара. (види слику 2).

Тада није никад тешко одредити прави положај обеју дасака По том ћемо у одвојене хартијнице увити и означити:

1. Садржина дашчаног међупростора $a a'$,
2. » » » » $b b'$,
3. » » » » $c c'$,
4. Песак испод дашчаног међупростора $a a'$,
5. » » » » $b b'$,
6. » » » » $c c'$,

Нађе ли се нешто особито, н. пр. какво зрнце, које би могло бити прашина уваљана с крвљу, оно се остави одвојено с назначењем:

7. Нађено у међупростору $c c'$, 3·5 см. удаљено од c у правцу према e , сасвим на површини.

Ако је из некога разлога (што ће у осталом бити реткост) немогућно да се даске исецају, онда морамо с каквом искривљеном жицом или којим другим оруђем ишчистити дашчане међупросторе колико је могуће дубље и извађени материјал сачувати. Исто

тако морају се даске у својим међупросторима насећи с обе стране тако да се добију ивери, који ће бити онолики колика је опрана мрља, и напоследку у истом простору ће се изрендисати патос у толикој мери док не буде изгледао потпуно чист, и све струготине ће се очувати и то одвојено. Биће паметно, да се у таквом случају сва употребљена оруђа (искривљена жица, нож и ренде) за сваки случај донесу на судски претрес, да би се изишло у сусрет могућим приговорима, да је на та оруђа могла доћи крв због повреде приликом тога рада или неког ранијег, услед чега су тада стручњаци могли у струготинама наћи крви и т. д. Ако би дакле било таквог приговора, оруђа су ту да се прегледају.

Премазане, прекречене мрље, ископана земља и т. д. лако ће се познати и с њима ће се поступати као да није ништа ни било.

(Наставиће се).

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Од једног општинског писара добили смо овако питање: „По члану 2 тачке 8 закона о таксама, таксу не плаћају сиромаси, по уверењу надлежне власти, које вреди само за годину дана.

За сиромаша се сматра сваки, који не плаћа више од 5 дина. непосредног пореза без приреза и личне порезе“ и т. д.

По правилу за извршење закона о таксама члан 1 поред осталог гласи и ово: кад би општински судови имали да воде спорове кривичне или грађанске, било са државом, било са појединцима за разна своја потраживања или давања; даље око својине општине и т. сл. ту су они у положају приватних лица и подлеже плаћању таксе, која је за такве случајеве прописана и т. д.

Настаје питање може ли општина да не полагае таксу кад нема свог никаквог капитала у готовини нити имања и кад порезом није задужена нимало услед сиротног стања, и може ли јој се издати уверење о сиромаштву по члану 3 тачке 3 у вези са чланом 2 тачке 8 закона о таксама“.

Постављамо ово питање преко нашега листа па кад о томе добијемо одговоре, ми ћемо уз правилне и наше мишљење изнети.

ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ДИНАРА

— Заре —

Нигде облачка. Ведро небо прекријено сјајним тренерским звездама дивотно је изгледало у хладној зимској ноћи. Стегао мраз, а снег шкрипи под ногама, те човек осећа неко задовољство да иде по њему.

Из даљине се чује звонца и звека прапораца, па мало затим прохује саонице, чија се шкрипа на далеко чује.

Десет је часова.

Из топле собе куће газда Мирка признатог трговца, допире жагор раздраганих гостију, који су дошли на посело. Да би прекинули дуге зимске ноћи, које се одужиле помислио би човек немају краја, те чисто досадне постале, пријатељи образвали ужи, фамилијарни круг, па су ако не сваке друге, а оно

треће ноћи код једног од њих, где проводе у разговору, шали и смеју често пута и до по ноћи: али никад дуже.

Те је вечери био састанак код газда Мирка.

Око девет часова сви су гости били на окупу око стола пуног разних ђаконија, које су вредне руке домаћице Смиље спремиле изобиља, да гости буду задовољни; а стари „Неготинац“ канда беше учинио своје, што се могло познати и по гостима.

Овима као да се досади разговор, јер отпочеше молити домаћина, да им исприча што. У осталом ово је било и уобичајено, јер ма где да су на поселу, ма како се лепо забављали, ипак за то друштво се ретко кад разилазило, док им Мирко не би испричао по коју причу, па ма оне и не биле тако интересантне, јер је умео да доведе у склад, да лепо исприча, па за то и вије чудо, што су га сви са задовољством слушали.

Пошто се уверио да је општа жеља, он поче:

— Ово што ћу вам сад причати и ако није интересант догађај, он је бар истинит и уверио ме, како се у више прилика може човек да огрешни и да баца љагу на потпуно невиног човека. До душе, признају, да сам често слушао о томе; али никад нисам веровао. Па најзад дочекао сам да се баш ја огрешим о моју савест и, ко зна шта је још могло бити... Но то ћете већ чути... А ти, Смиљо, окрете се он домаћици, дед послужки...

— Не брините ви за нас, прекиде га гојазна госпођа Перка Симе Јоксића, трговца из „главне чаршије,“ — само почните, — и погледа редом све остале, као да и од њих тражи да је потпомогну.

Газда Мирко смешећи се продужи:

— Био сам помоћник у трговини покојног газда Ике, Бог да му душу прости! — па се подиже са седишта, што је увек чинио кад год би пометнуо име покојниково, кога је необично уважавао. — Већином сам био на путу, због прибирања вересије. Увек бих у тим приликама пре поласка саставио распоред путовања, кога сам се тачно придржавао.

Тада, кад се догађај овај десио, по распореду приспео сам у П.*.* око подне, где сам имао да пробавим два дана.

Мислим, излишно је напомињати, какве су дужности путујућих трговачких помоћника, јер и ви сви врло добро знате. Та њима је у дужности бити обазрив, они морају правити што шире познанство и на тај начин умножавати „муштерије“, према којима не смеју цицијашити, већ морају бити издашни, што више издашни.

Тако и ја. Још честито нисам ни прашину стресао, а већ пожурим по трговинама, са свима се поздравим и позовем их да сврате у гостионицу..

Тек беше пао мрак, а око стола код „Златног Крста“ седели смо нас десетак.

— Смиљо! прекиде домаћин приповедање, послужи!... И мени се осушило грло...

Домаћица устаде. Гости се осетише слободни, па се промешкољише. Док се даме послуживаху слаткишима, мушкарци припалише цигарете.

И домаћин припали једну, пућну неколико димова, па настави:

— Видим не одмиче пиво. А и откуд ће на празан стомак, те наручим мезе.

Бога ми не потраја дуго, а разговор који је у почетку ишао с натезањем, поста живљи. Мало затим отпоче и песма. Напјоше свирачи. Наста и игранка. Веселе оте мах, па се претвори у прави урнебес.

Кад сам се пробудио, у велико дан. Глава необично тешка, образи модро-бледи, а очи црвене и подадуле, да су ми се трепавице једва отварале. И ако неиспаван, бунован, морадох устати; јер сам имао да посвршавам многе послове.

Умијем се. Узнем испод узглавника капут, у коме је стајала кожна торба са меницама и банкама. Пошто се обукох, а у намери да прегледам менице дужника из места, завучем руку у шпаг, где је торба требала бити; али је одмах пренеражен тргнем, као да сам се опекао, јер је тамо не нађох; учини ми се, да ми срце преста куцати, ноге ми се подсекоше, блед и дрхћући почнем тражити по свима шпаговима, потрчим постељи, отурим нервозно узглавник, али кожне торбе нема, па нема! Свест ме поче остављати, па се ухватих за ограду од постеље, да не паднем; јер је вредност у меницама и готовини била педесет хиљада динара.

Једва се сетим за електрично звонце, па претиснем дугме један пут, други пут и собарица се појави. И ако сам био у буниду, паде ми у очи да врата нису била затворена.

„Дакле поаран сам!“ прелете ми несрећна мисао кроз главу, као муња, па се сасвим избекумим, изгубих и оно мало наде коју сам дотле гајио, јер увиђах да сам за навек изгубљен и закључим, ако менице и новце не нађем, да се убијем; та то ми беше једини спас од срамоте, од свега. Да бих то одмах и остварио, сетих се да имам у шпагу револвер, па да бих се уверио да ли је на своме месту, завучем руку и напипам хладну цев, од које ме нека језа свега подиђе. —

— Шта заповеда господин? упита собарица, кад виде да ћутим.

Не одговорих јој одмах, јер нисам знао како да почнем!

Ћутећи приближим јој се сасма близу, гледајући је право у очи. Њој би загонетно моје тајанствено ћутање, то сам приметно по цртама њеног лица, а из погледа сам јој баш лепо прозрео намеру како је рада да сазна шта мислим! Након подужег ћутања упитам је промуклим гласом, готово шапатом: да ли је до тог тренутка улазила у собу?

Она ми махањем главе одговори да није. —

— А што питате?...

— Ово ме питање освести. Као да се пренух из неког страшног заноса у коме сам дотле био. Кроз главу ми сену несрећна мисао о несталим меницама и новцу, па се стресох, а језа ме поново подиђе. „Педесет хиљада“ прошапутах и као помаман дрекнем:

„Где су моји новци!... Моје менице?!... Па зграбим девојку држећи је чврсто за руке; изгледало ми је као да се плашим да ће побећи.

Сиротица ме запрепашћено гледала. Та питања, на онакво понашање дође јој изненада и узбезекнута оста непомићна, а не одговори ништа.

А то ме доведе у јарост, да сам просто дрхтао од љутине и почнем је из све снаге трести, па је онда одгурнем од себе тако силно, да се она нађе скоро у углу собе, а затим механично извадим револвер.

По свој прилици да сам страпан изгледао, јер је сиротица почела дрхтати, као да је у грозници. А кад опази оружје врисну и клече на под, не скидајући очију с мене...

У собу дотрча гостионичар, па кад нас затече у онаквом положају, застаде као укупан.

У неколико му речи објасним све.

„Немате се дакле чему чудити! Ја одавде нећу жив, разумете ли, ни корака, догод не нађем новце!“ завршим јаросно и узбуђено.

Гостионичар се виде на невољи. Био је у врло непријатном положају. Али он се убрзо прибра, па ме поче саветовати да се оканем намере, бадрећи ме да ће се и менице и новци наћи.

Још ми у разговору, а дође чиновник полицијски, и прегледа преметачину.

Собарицу одведоше у полицију.

Ја се пак упутим побратиму. Путем сам се поводио као пијан и ако ме је страх потпуно истрезнио.

Не нађох га у дућану, већ у соби где затечем и све ноћашње другове, пили су вруће ракије да би истерали мамурлук.

Кад су ме угледали повикаше у глас, као на белу врину. И не опазише да сам снажђен, па сви скочише да ми направе место.

Једини побратим што примети, за то ми и мрдну главом да изађем.

Устанем и пођем, као да ћу на губилиште.

Остали привикаше: где ћемо. Али их он ућутка.

„Сад ћемо ми!“ рече и изађосмо у дућан.

„Ама ти си се нешто окуњио, као да ти није све потаман?“ Па и не чекајући шта ћу рећи, упита ме:

„Да није због меница?“

— Зачудим се кад је пре сазнао! Паде ми у очи што ме упита сасвим спокојно, као да је маленкост изгубљена. Таман ја о томе размишљам, а он ће:

„Ако је то, не плаши се... све је код мене“.

— Требало ме је видети у оном тренутку. Нисам имао кад да сачекам шта ће још рећи, већ загрлим човека свесрдно и почнем га љубити, док се он од срца смејао. Сиромах, није могао ни помислити, какве сам муке до тог тренутка пропатио.

Никако да се умирим. А кад ме одведе до касе, па је отвори и ја угледах кожную торбу, срце ми се испуни радошћу, па не знам просто шта да радим, него скачем по дућану као манит. Побратим ме беше појмио, не хте се бранити, већ ми пусти на вољу, једва је успео да извади торбу и прелиставајући менице нађе своју, па показујући ми је рече смештећи се:

— И она је ту!...“

— Моје чудновато понашање паде у очи и осталима, те сви из собе потрчаше да виде шта је. Побратим им у две-три речи објасни све. Тек се тада разабрах одкуда торба с меницама код њега. Он беше прошле вечери приметио, како сам почешће вадио торбу, па се побојао да не изгубим коју меницу и затражио ми, да је остави у каси, и ја сам му је дао.

Нисам имао кад да им опишем, шта се са мном догодило, већ се извиним да ћу се убрзо вратити, па отрчим у полицију, где су у тај пар саслушавали собарицу.

Беше јадница сва уплакана.

Пошто сам иследнику укратко испричао да сам менице и новце нашао, умолим га да прекине даљи рад. Чиновник ми учини по жељи и отпусти девојку с наградом, коју ја дадох.

Нисам могао друкше, него да би пустио срцу на вољу, жртвовао сам равно пет стотина динара и двадесет и четири часа дуже бављења.

Кад сам ово испричао покојном газда Ики, рече домаћин устајући, он ми тихим гласом рече.

„Па да је и украђено, менице би огласили за неважеће. А новац, који је био, чудно ми чудо: две-три хиљаде динара није бозна шта!“

— А моја част? упитам ја... Па мој образ?...

Он ме погледа оним великим црним очима, поћута неко време, па ми приђе и тапшући ме по рамену рече:

„Ти си ваљан младић!... Ти ћеш бити честит трговац!...“

ПРОФЕСОР МОРИАРТИ

(ИЗ УСПОМЕМА О ШЕРЛОКУ ХОЛМСУ)

од А. Конан Дојла

(СВРШЕТАК)

(3)

Ми смо једва имали времена да се сакријемо иза гомиле пртљага на перону, кад је воз са уком и ломњавом пројурio поред станице и обавивши нас читавим облаком паре ишчезао у даљини.

— Ето, он је отишао, — меланхолички промрмља Шерлок Холмс, гледећи за вагоном, који се удаљаваше потсекајући по шинама. — Ми смо обележили границе његове досетљивости. Заиста то би био мајсторски ударац с његове стране, да је он од једном зауставио овде своју машину!

— А шта би он онда урадио, по вашем мишљењу?

— О нема ни најмање сумње, да би се он постарао да ме убије по што по то. Сад настаје питање да ли да се приватимо до доласка воза, или јуначки да пренесемо наш апетит цео целцат у Никговен.

Тога истог дана ми смо допутовали у Брисел и провели смо тамо 48 сати, а затим смо се кренули даље, у Стразбург. У понедељак изјутра Холмс је телеграфисао у Лондон и у вече је добио одговор. Журно расцепивши завој, он је са очигледном нестрпљивошћу прочитао депешу и са јаком псовком бацио је у камин.

— Ја сам се томе и надао! — простиња он, — Мориарти је утекао!

— То је врло непријатно, — рекох ја са саучешћем.

— Много више: то је ужасно! — рече Шерлок Холмс. — Они су ухватили целог шајку, као што сам ја и рачунао, искључујући њега самог. Он их је преварио, зато што тамо није било никога, који би се с њиме могао да мери. А ја сам им био дао сигурну ствар у руке.

Ја мислим да би вама било боље да се вратите кући, Јатсоне.

— Зашто?

— Зато што ја од овога момента постајем опасан друг. Тај човек нема више шта да ради, да се врати у Лондон, он не може. Ако сам ја пак добро појмио његов карактер, то ће

он од данас посветити себе освети са свом енергијом, на коју је само он способан. Ја или он, — један од нас мора умрети.

Ја вам озбиљно препоручујем да отпутујете у Енглеску, Јатсоне; тамо вас очекује ваша жена и служба.

Разуме се, ја нисам хтео да оставим Холмса у опасности, и ми смо почели да разматрамо план даљег рада. Почели смо с тим што смо те исте вечери отпутовали у Женеву, где смо решили да останемо неколико дана, докле се мало одморе напрегнути живци мога пријатеља.

Ми смо провели чудну недељу дана у долини Роне, а затим смо се отпустили преко Лајка и Интерлакена у Мајринген. То је била ванредно пријатна шетња, у најлепшој и најоригиналнијој природи у свету; доле испод наших ногу је пролеће ласкаво задовољавало око својим нежним зеленилом, а у исто време, горе, над нашим главама блистао се на сунцу девствени снег. Ја сам све време мотрио на Шерлока Холмса. Мени је изгледало да он, и не гледајући на природу која нас је окружавала, није ни секунда заборављао на опасност, која нас у стопу гони. Свуда, па било то у сеоској скромној крчми или на пустој планинској путањи, он је остајао вечито обазрив, ја сам могао то да приметим по његовим светлим очима, које су пажљиво загледале сваки цбун и свако испуцхење стене. Пажљиво се загледао у лица мимопролазећих путника.

Но поред свега тога, он није био у суморном расположењу духа; већ на против, ја га никада до сада нисам видео живахнијег па чак и радоснијег.

Он је био некако уверен, да ће се скоро срести с проф. Мориарти и, било како било, ослободити друштво од тога ужасног човека.

У Мајрингену смо били отсели у „Енглеској гостионици“, коју је држао Петар Стајлер — старији. Он је врло добро говорио енглески, јер је раније служио као портир у Гровенор хотелу у Лондону. По његовом савету, ми смо се одмах после доручка отпустили да видимо Рајхенбах, један од најлепших водопада у Швајцарској; он је био на један сат од гостионице, а пут ка њему ишао је у то време по узаној, вештачки усеченој у стени путањи.

Путања се баш на самом водопаду од једном свршаваше. Даље се нема куда ићи, и повратак је по истој путањи. Ја и Холмс смо не одвајајући очи, гледали на величанствену слику водопада. Одатле смо били намерни да одемо у сеоце Розенлау, одакле се, по речима гостионичара, открива диван видик на планине.

Одједном се на путањи указа човек, који је к нама трчао. То је био млад Швајцарац, који донесе писмо за мене; на завоју је стајао жиг Стајлерове гостионице. Ја сам отворио и прелетео очима писмо. Оно је било од некакве енглеске леди, која је допутовала у хотел после нашег одласка и боловала је од јехтике у последњем стадијуму. Та ме је дама молила да јој тог часа одем у помоћ, јер се угушује од кашља. При дну писма беше додатак од гостионичара, који се придружује к молби болеснице и извињава се што нам прекида шетњу.

Ја сам предао писмо Холмсу; он га је пажљиво прочитао и враћајући ми га, некако ме чудновато погледа.

— Ви морате ићи, Јатсоне, — рече ми он мирно.

Не смега одрећи помоћ болесници, а тим пре земљакињи. Ми се договорисмо да се састанемо на раскрсници пута, који води у Розенлау, и за тим сам се ја журно упутио ка гостионици.

Млади Швајцарац, који ме је пратио до уласка у гостионицу, за тим скрете у једну споредну улицу. Кад сам пришао ка хотелу, ја видех Стајлера — старијег, који је стајао на вратима и, како изгледаше, очекивао је мој долазак. Ја брзо притрчах к њему.

— Како се осећа болесница? упитам га ја још у ходу.

Зачуђен поглед беше ми одговор. Мени се нешто стеже у грудима: ја сам у напред осећао неку беду.

— Зар ви нисте ово писмо писали? — гушећи се од убуђења и брзог хода.

Стајлер с чуђењем разгледаше писмо, окрећући га са свију страна. Најзад, он с двоумицом слеже раменима.

— Ово је жиг моје гостионице, но ја нисам ово писмо писао, — рече он. — Ниједне енглеске леди нема код мене сада, али је недавно допутовао један Енглез, врло висок и мршав. Он је изашао одавде четврт часа после свог доласка...

Но ја више нисам слушао, шта је даље говорио Стајлер, и на врат на нос потрчао сам натраг.

Мени је све било сад јасно: професор Мориарти је овде, и писмо је ово написао да би ме за извесно време удаљио од Шерлока Холмса.

Ја се сетих, да, када сам се ја, сипавши у долину, окренуо назад, видео на брду врло високог човека, који се беше упутио брзо ка водопаду: то је био он... Ако је суђено да се катастрофа деси, она је већ свршена, и ја нисам у стању да је отклоним; та скоро два сата сам изгубио!

Ја не могу да опишем те ужасне мисли, које су ме мучиле, док нисам дотрчао натраг до водопада. Рећи ћу само то, да ми је тај пут изгледао као вечност. Но ево га напослетку Рајхенбах, ево је и путања, но ја никога не видим на њој. На моју вику одговори ми само стогласни одјек, и ти нечовечански звуци напунише ми душу ужасом. Када сам се ја у самртној тузи мотао тамо и амо по путањи, мени паде у очи алписки штап Холмсов, који је стојао прислоњен на један велики камен; све моје сумње расејаше се, — он се није мрдноу с овог места.

Дошавши мало к себи, ја сам почео пажљиво да разгледам трагове на мокром песку путање. Ах, све, што сам ја видео говорило ми је јасније од речи о трагедији, која се мало час овде одиграла.

Два пара трагова водили су до самог водопада но натраг се нису враћали отуда; место где се трагови свршаваху, било је изривено; трње и лишће папрата, који су ивичили провалу, изгажени су и испрскани блатом.

Ја сам легао над безданом, обесио главу на ниже и мучио се да продрем у пучину која рикаше. Ничега нема, осим хаоса од млазева и пене и загушавајућег треска воде, која је на малом растојању од моје главе падала доле у бездан. Ја сам викнуо једном и још једном, но одговарало ми је само ехо.

Но судбина се ипак сажали нада мном и посла ми неколико опростителних речи од мог пријатеља. Када сам већ хтео да се удалим са тог ужасног места, мој се поглед задржа на нечем бљештећем са врха камена где је био штап Шерлока Холмса. То је била његова сребрна кутија за цигарете. Кад је ја узео док и отворих, из ње испале лист хартије, исписане чврстим рукописом мог пријатеља. Писмо је било упућено мени, и ево његове садржине:

„Драги мој Јатсоне, ја вам могу написати ово неколико редака, благодарећи љубазности професора Мориарти, који чека да сведемо наше рачуне. Он ми је објаснио овог часа све начине, којима се служио при трагању за нама; све ме то још више утврђује у мишљењу да је он ђенијалан човек. Мени је врло мило што ћу моћи да избавим свет од његовог присуства. Жао ми је само то, што ће решење ове ствари ожалостити моје пријатеље, а нарочито вас, мој драги Јатсоне. Но така је судба. Иначе неби било свршетка. Зато вас писам ни задржао при себи, и ако сам знао да је писмо, које сте ви добили, написао професор Мориарти. Саопштите инспектору полиције, да се сва документа по тој ствари налазе у ковчегу „М.“, у плавом коверту са натписом „Мориарти.“ Односно мог имања ја сам учинио распоред још пре поласка из Лондона. Предајте мој срдачан поздрав вашој жени и примите моје најбоље жеље. Вечно ваш Ш. Холмс.“

Ја немам ништа више да додам. Мени само изгледа, да ако се у нашем практичном веку изретка нађе какав херој, који снагом своје душе не уступа херојима старог света, онда мој пријатељ Шерлок Холмс мора бити увршћен међу њих.

24. XI. 1900 год.

у Београду.

превео П. Рашић

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

(84)

— Малочас ми је Разумихин казао, да ви и сада окривљујете Николу, и да сте њега самог, Разумихина, о томе уверавали...

Изгуби се и не доврши. Слушао је с неисказаним узбуђењем како се човек, који га је скроз прозрео, одриче себе сама. Страшио се да поверује, и није веровао. Још у двомисленим речима он је жедно тражио и хватао ма шта, што би било још више од тачног и готовог.

— Господин Разумихин! Повиче Порфирије Петровић баш као да се обрадовао речима Раскољникова који је једнако ћутао. — Хе-хе-хе! Баш је потребно било господина Разумихина мало уклонити: трећи нек не узнемирује двојицу. Господин Разумихин није то, а и туђ је ту, био је врло блед кад је дошао мени... Али Бог с њим, нека га, што да га овамо мешамо! А што се тиче Миколке, је ли вам по вољи да знате какав је то сиже, то јест, како га ја схваћам? Прво и прво, он је још непунолетно дете, и не да је плашљивица, него тако, нао неки уметник. Одиста, немојте се смејати, што га ја тако тумачим. Невин је и пријемљив за све. Има срца: фантаста је. Он и пева, и игра, он и скаске, веле, тако уме да прича, да и из других места долазе да га чују. Иде и у школу, па да умре од смеха што прстић покажу, и пије, опија се намртво, али не из порока, него тако, кад му даду, кад га опију, још је детињаст. Ето, и украо је онда, а не зна ни сам зато; јер „ако је са земље дигао, шта је украо?“ А је ли вама познато да је он раскољник*), па није ни раскољник, него просто сектант; у његовој родбини било је бегунаца, па и он је ту скоро, пуне две године, код некога старца био под духовним старешинством. Све сам то дознао од Миколке, и од његових зарајских. А куда је хтео? Просто хтео је у пустињу да бежи! Имао је тежњу, вукло га, молио се ноћу Богу, књиге старе „истинске“ читао је и зачитавао се. Петроград је на њ утицао веома, нарочито воли женски пол, ну, и вино. Пријемљив, па заборави и старца и све. Познато ми је, да га је заволео један овдашњи уметник, и стао му долазити, и ето је и тај случај. Па, пренао се, — вешати се! Бежати! Па шта да се чини с појмом, који је ушао у народ о нашој юридистици! Ето, понекоме је страшна реч: „судити.“ Ко је крив! Ето шта ће нови судови да кажу. Ох, кад би дао Бог! Него, ту у затвору сад се опет присећао чести старца; и свето писмо се такође опет појавило. Знате ли, Родјоне Романовићу, што код неких од њих значи „страдати?“ Не за што год, него просто „треба страдати;“ страдати од власти. За мога времена био је тако један врло миран затвореник читаву годину у затвору, па је по сву ноћ читао Свето Писмо.

Ове последње речи, после свега казаног и тако налик на порицање, беху и сувише неочекиване. Раскољников уздрхта и сав се стресе као да су га проболи.

— Па... па ко је... убио? запита он не могавши се устрепети, задиханим гласом.

И Порфирије Петровић се устури назад на столицу, управо као да је изненадно и сам тим питањем запрепашћен.

— Како, ко је убио? проговори он поновити питање, као да не верује својим ушима. — Па ви сте убили, Родјоне Романовићу! Ви сте убили... дода готово шапатам, гласом савршено увереним.

Раскољников скочи с дивана, постоја неколико секунда, и опет седе, не говорећи ни речи. Намах се појавише грчеви на његову лицу.

— Усница опет, као и онда, игра, дршће промрља Порфирије Петровић шта више као и с осећањем. — Мени се чини, Родјоне Романовићу, да ви мене нисте разумели, дода он поћутавши мало, — с тога сте се тако и запрепастили. — Ја сам дошао управо зато, да вам све кажем, и да ствар поведем отворено.

— Ја нисам убио, прошапута Раскољников, као уплашена мала деца, кад их ухвате на делу у погрешци.

— Не, ви сте то учинили, Родјоне Романовићу, ви и нико више, строго и уверено прошапће Порфирије.

Обојица заћуте, и то ћутање протеже се необично дуго, на десетину минута. Раскољников се налактио на сто и ћутећи кушљаше косу прстима. Порфирије сеђаше мирно и чекаше. На једном Раскољников презриво погледа Порфирија.

— Ви се опет лаћате старога, Порфирије Петровићу; све једнако тај ваш начин. Одиста, како вам то не додија!

— Е, доста, шта ће мени сад начини? Друга би то ствар била, кад би овде били сведоци, али ето ми сами један с другим шапућемо. Ви сами видите, да ја нисам зато овамо дошао, да гоним и хватам вас као зеца. Признајте сами... али не, у овај мах мени је то свеједно. Ја сам лично и без вас уверен.

— Па кад је тако, онда зашто сте дошли? раздражено запита Раскољников. — Ја вама стављам пређашње питање: ако ме сматрате за крива, онда зашто ме не затворите?

*) јеретик,

— Ето ти сад, питање! Одговорићу вам у тачкама: прво, да вас одмах тако узем у затвор није ми zgodно.

— Како вам није zgodно? Ако сте уверени, онда сте и дужни...

— Ех, па шта, ако сам уверен? Међутим све су то моје маштарије. Па што и да вас у мир стављам? Сами знате, ако ли само питате. Доведем ја, на пример, онога Његуцу за уверу, а ви му кажете: „Јеси ли ти пијан, или ниси? Ко је мене видео с тобом? Ја сам те просто држао за пијана, а ти и јеси био пијан“, — па, шта тада на то да вам кажем, тим пре што више има вероватноће то што ви кажете, него оно што он каже, по томе, што је у његову исказу само психологија, — што његовој њушци чак и не личи, — а ви ипак налазите праву тачку, јер тај неваљалац није горку, а познат је и сувише. Него и сам сам неколико пута већ искрено вам признао, да та психологија има два краја, и да ће други крај бити већи, па и много истинитији, а осим тога, ја и сада немам ништа противу вас. И ма да вас ипак ставим у мир, а ево сам и сам дошао (не баш сасвим уљудно) да вас о свему унапред известим, ипак отворено вам кажем (што такође није уљудно), да ће мени то бити незгодно. Е, друго, дошао сам вам с тога...

— А, јест, друго? (Раскољников још једнако тешко дише).

— С тога, што, како вама рекох мало пре, ја сматрам себе за обвезана да вам се изјасним. Нећу да ме држите за чудовиште, тим пре, што сам према вама искрено расположен, па веровали или не. Услед чега, треће, ја сам и дошао к вама с отвореним и непосредним предлогом — да ви изјавите своје кајање. То ће вам бити много и много угодније, а такође и мени, — с тога доле. Па, како, је ли то с моје стране искрено или не?...

Раскољников се мало промисли.

— Чујте, Порфирије Петровићу, ето ви сами велите, тек је то психологија, а међутим, ви сте ушли у математику. Па, шта онда, ако се сад и ви сами варате?

— Не, Родјоне Романићу, не варам се. Имам једну таку цртицу, један знак, један кончић. Ту сам цртицу ја и онда нашао; Бог је послао!

— Какву цртицу?

— Нећу да кажем какву, Родјоне Романићу. Али у сваком случају, сад више немам ни права да одлажем; затворићу. Па ви размислите; мени је сад свеједно, а разуме се, ово чиним само ради вас. Бога ми, биће боље, Родјоне Романићу.

Раскољников се злобно осмехну.

— Али није то само смешно, него је и бестидно. А и да сам ја крив (што никако и не кажем), онда зашто да вам се јављам кајањем, кад већ и сами кажете, да ћу код вас у мир?

— Ех, Родјоне Романићу, немојте речима сасвим веровати: можда и неће бити сасвим у мир! Та, то је само теорија, и то још моја, а зар сам ја за вас какав ауторитет? Ја, можда, и сад још скривам што шта од вас. Нећу ја све тако узети и дати вам у руке, хе-хе-хе! Друга је ствар: каква је то угодност? И је ли вама познато, каквих ћете олакшица за то имати? Јер кад ћете се ви јавити, у који мах? Тек само расудите о том! Када је други већ на се примио злочин и сву ствар заплео? А ја вам се ево кунем Богом јединим, да ћу ствар „тамо“ тако урадити и удесити, да ће се ваша пријава узети као сасвим изненадна. Сву ћемо ту психологију потпуно да уништим, све сумње на вас претворићу у ништа, тако ће ваш злочин изаћи као дело заслепљености, помркнуће свести, јер, ако ћемо по савести, оно и јест заслепљеност и помркнуће. Ја сам частан човек, Родјоне Романићу, и одржаћу своју реч.

Раскољников невесело заћута и спусти главу; дуго је мислио, па се напослетку опет осмехну, али тај осмех беше кратак и тужан:

— Ех, није потребно! проговори, као већ не тајећи се пред Порфиријем, — не вреди, не треба ми ништа ваша олакшица!...

— Е, ето, тога сам се и бојао! ватрено и као нехотице узвикну Порфирије. — Ето чега сам се бојао, да вама не треба наша олакшица.

Раскољников тужно и прекорно га погледа.

— Их, немојте живот презирати! Настави Порфирије. — још ће много имати у будуће. Како да вам не треба олакшице, како да не треба! Ви сте нестрпљив човек!

— Чега има много у будуће?

— Живота! Јесте ли ви пророк, зар ви много знате? Тражите и добићете. Можда је Бог на то и чекао. А неће бити довека ни они, окови...

— Биће олакшица... засмеја се Раскољников.

— Па шта, ваљда сте се поплашили од грађанскога стида, шта ли? Може бити да сте се и поплашили, а да то и сами не знате, — јер је младо! Па ипак ви не треба да се бојите, нити да се стидите признања с кајањем.

— Е-ех, презрети! прошапуће Раскољников презриво и с гнушањем, као да и говорити не жели.

Опет устане, као да хоће некуда да оде, па опет седне с очевидним очајањем.

— Баш презрети! Изгубили сте поверење, а мислите, да вам грубо ласкам; а зар сте ви већ много и живели? Зар ви баш много схваћате? Теорију измислити, а и стидно је што се срушила, што није испало веома оригинално! Испало је подло, то је истина, али ви ипак нисте крајње подли. Нисте такав подлац! Бар се нисте дуго обмањивали, у маху сте дотерали до краја. Па за каквог вас ја сматрам? Сматрам вас за једнога од оних, којима и кожу макар дерите, а они ће трпети и још ће с осмејком гледати на мучитеље, — само ако налазе веру или Бога. Е па, и нађите, и живићете.

— Вама, прво, и одавно треба ваздух да промените. Шта, и страдање је добра ствар. Страдајте мало. Можда тај Миколка има и право што жели страдања. Знам, да се не верује, — али ви не мудрујете лукаво; предајте се животу право, не размишљајући; будите спокојни, изнеће вас право на обалу и усправити на ноге? На какву обалу? А откуда ја то знам? Ја само верујем, да ви имате још много да живите. Знам, да ви сада сваку моју реч примате напамет, а можда ћете се доцније њих сетити, десиће се кадгод; зато и говорим. Још је и добро, што сте само старицу убили. А измислите другу теорију, па ћете, бојим се, још и сто милиона пута ружније дело учинити! Још се, можда, има Богу захвалити; шта ви знате: можда вас Бог нечег ради и чува. Него ви будите храбри и имајте велико срце, а мање се бојте. Уплашили сте се од великог извршења које предстоји? Не, већ је стидно плашити се. Кад сте учинили такав корак онда се и држите, снажите се. Ту је правда. Ето, па извршите што правда тражи. Знам да не верујете, али хвала Богу, живот ће се изнети. После ће вам и самом омилити. Сад вам треба само ваздуха, ваздуха, ваздуха!

Раскољников се стресе.

— Али ко сте ви, повиче, — јесте ли ви пророк? Са висне каквог то величанственог мира ви ми изричете свезнајућа пророштва?

— Ко сам ја? Ја сам човек који је свршио своје, више ништа. Човек, рецимо, који осећа и саосећа, који, рецимо, штошта можда и зна, али већ сасвим свршио. А ви сте друга врста; Бог вам је живота наменио (а, ко зна, можда ће и вама проћи само као дим, неће ништа бити). Ну, шта, да ви пређете у други ред људи? С тим вашим срцем да не жалите комфорта! Што, ако вас, можда, сувише за дуго нико не опази. Ствар није у времену, него у вама самим. Будите као сунце, па ће вас и видети сви. Сунце пре свега треба да је сунце. Што се ви опет осмејкујете: што сам ја неки Шилер? И, опкладио бих се, ви сад мислите да ја вама сад ласкам! Па шта, можда се доиста и умиљавам, хе-хе-хе, ласкам. Немојте ми, Родјоне Романићу, веровати, ако ћете баш немојте ми никад ни веровати сасвим, — то је већ моја нарав таква, пристајем: тек само ево шта још имам да кажем: уколико сам ја човек и уколико поштен и честит, мислим, да можете и сами оценити!

— Кад мислите да ме затворите?

— Дан и по или два могу вам још допустити слободно да ходате. Промисљајте мало, голубићу, Богу се помолите. А и zgodније ће бити, бога ми, zgodније тако.

— Ако ја побегнем? запита Раскољников осмејкујући се необично некако.

— Не, нећете утећи. Мужик бежи, модерни сектант бежи, — лакеј туђе мисли, — јер њему треба показати само врх малог прста, па ће за сав живот веровати у што хоћете. А ви ни у вашу теорију више не верујете, — па с чиме ћете да бежите? А и шта ћете у бегству? У бегству је ружно и тешко, а вама пре свега треба живота и одређеног положаја, ваздуха који ће за вас, е, а је ли тамо ваш ваздух? Побегните, па ћете се вратити сами. Ви без нас не можете. А да вас метнем под кључ

затворенички, — па месец, па, два, па, три бићете, и намах, седићете се моје речи, доћи ћете и сами да се кажете, па још по свој прилици, и сами ћете себе изненадити тиме. На један час пред исповест покајничку па нећете ни сами знати, да ћете је учинити. А ја сам ево шта више уверен, да ви „намишљате страдање да примите;“ а мени сад не верујете на реч, него ћете се сами на томе зауставити. Јер, страдање је велика ствар, Родјоне Романићу; немојте се обзирати на то, што сам ја одебљао, нема невоље, знам то; не смејте се томе, у страдању има идеја. Миколка има право. Не, нећете утећи. Родјоне Романићу.

(Наставиће се).

ЈОСИФ ТУРИНА

Јануара 25 тек. год. наша престоничка полиција дала је још један нов доказ своје подобности и савршености. Тога дана, она је, начином, на томе би јој могле позавидети и најмодернији полицајци префектуре, ухватила једну од најпрепреденијих светских варалица — индивиду-у чију слику износимо.

Далеко би нас одвело кад би овде изнели све шта је ова варалица до сада починио, јер би за то било потребно написати читаву једну књигу. Довољно ће бити, за потпуну илустрацију овог пробисвета, ако напоменемо: да је он, овако мизеран какав је на слици и у својој 49 год. старости, успео да заврти мозак једној богатој удовици из Беча, и на рачун обећаног брака измамити јој 24.000 круна.

Све беше већ спремно за свадбу и удовица жељно очекиваше час, када ће постати жена „Богатога Руса“, који распаше њен рођени новац као какав Крез, — али баш у очи саме свадбе, — када је требало потписати брачни уговор „баћушка“ по важном државном послу отпутова за неколико дана у једно оближње место, из кога се више и не врати, на велику жалост сироте удовице.

Пошто је свога драгана очекивала пуних 20 дана, не добив зато време ни гласка о њему, ојаћеној удовици на крају крајева падне на памет да о њеном „бити имајућем“ мужу затражи обавештења од полиције. Може се већ замислити како јој је било, кад јој је, у место сваког одговора, показан антропометриски картон са фотографијом и свима биографским подацима препредене варалице „Јосифа Турине“, — Осипа Осиповича — „Јозефа Дејановића.“

После овог грозног разочарања није јој остало ништа друго, до да против несудењеника јој подигне кривичну тужбу због преваре, што је и учинила.

За то време Турина је већ био у Земуну и под именом „Јозефа Дејановића“ покушавао је неке нове љубавне авантуре. Можда би у томе и успео да није било „Pester Loyd-a“ који је публикувао „кораблорупшеније“ удовичино и тиме примора „младожењу“ да пребегне у Београд. Мислио је сиромаш, да је београдска полиција заборавила свог старог познаника, кога је још у 1890 години прогнала као префињеног коцкара, али се у томе љуто преварио. Он истог вечера, кад је допутовао, као и увек одсео је у хотел „Империјалу“, један од агената полицијских не само да га је одмах посетио, већ љубазан као и сви полицајци, остао је целе ноћи правећи му друштво, пошто није могао спавати „услед растројених мисли“.

Тачно у 8 час. из јутра имао је част бити примљен од Турине шеф кривичног одељка управиног и умолити га за што опширније податке о оном „кораблорупшенију“ у „Pester Loyd-y“, а већ око 2 сата по подне Турина је вратио посету. Не нашав г. шефа у канцеларији посетио је његовог помоћника — „Чича

Дојчина“, који му се толико допао, да се решио остати код њега бар још један месец дана. Да би му се колико толико одужио за ту љубазност, чича Дојчин је, својим великим ауторитетом, пресирио фотографа управиног, те је једног лепог дана снимио и г. Турину. То је ова фотографија коју износимо у данашњем броју.

Кажу, да се она толико допала Турини, да није могао одолети своје „младишкоме срцу“, а да и својој вереници не пошаље један примерак а за успомену на поменутих 24000 круна.

* * *

Турина је родом из села Јабланца у близини Загреба, по народности је Хрват, сада има 49 година, у месту рођења има жену и петоро деце, говори потпуно српски, руски, немачки француски и италијански.

Приликом претреса код њега је нађено доста драгоцености а сем тога и један чек од 14.000 динара на отоманску банку у Цариграду. За исти изјављује, да га је добио на поклон од неких Турака, којима је, вели, својим великим ауторитетом у Бечу израдио многе важне ствари у њиховој отаџбини.

Ако би ко случајно још нешто дознао о овој варалици, моли се да то достави Управи града Београда.

ПОТЕРА

Душан Ј. Тарајић, родом из Аустро-Угарске, земљоделца из Косанчића (среза јабланичког) учинио је дело из § 223 а крив. зак. те се има ставити под кривичну петрагу и у притвор. Али он је незнано где отумарао. Њему је 18 година, средњег стаса, црне косе, дугуљастих образа, црних обрва, очију жућкастих и њосав. Начелство округа врањског актом бр. 689 моли полицијске власти, да га потраже и нађена њему спроведу. УБр. 2234.

Рустем Кургић, Циганин из Прокупља, по занимању ковач, потребан је начелству округа топличког, да се спроведу суду за дело из § 173 крив. закона. Моле се полицијске власти да именованог потраже и нађена спроведу начелству с позивом на бр. 5481. УБр. 2361.

Ивко Шолајић, родом из Брекова, у срезу ариљском, по занимању калфа плосерски, има да се упути команданту IV пешад. пука у Пожези. Па како је Ивко незнано где отумарао. то начелство округа ужичког актом бр. 791 моли полицијске власти, да именованог потраже и нађена њему спроведу. Ивку је 26 година, средњег раста, танак, у лицу беличаст, смеђе косе, очију граорастих. УБр. 2411.

Науко Савић, из Сварче, у срезу прокупачком, бивши осуђеник београдског казниног завода, има да издржи пет година полицијског надзора код општине драгушке, па како је он незнано где отишао, то начелство округа гољичког актом бр. 625 моли полицијске власти, да Наунка потраже и нађена спроведу начелнику ср. прокуп. с позивом на бр. 702. Има 25 год., висок, танак, плав, сувољав, говори брзо. Сумњив је. УБр. 2536.

Велимир Радовић, тежак из Жежевице, среза пожешког, у месецу децембру пр. год. извршио је крађу Јоксиму Томићу, ондашњем и побегао незнано где. Велимир је покрао следеће ствари: пар мушких кошуља од кудељног платна с гаћама, основа је памучна, на гаћама под коленом утурско је једно парче новог платна, и огртач од беле и црне вуне — шарен. Начел. окр. ужичког актом бр. 1071 моли све полиц. власти, да Велимира потраже и с њим поступе по закону. Он је средњег стаса, буцмаст, црномањаст, браде и наусница малих. УБр. 2745.

Непознати лопов ноћу између 20 и 21 прошлог месеца украо је из дућанске авлије Ђорђу Ж. Цветковићу, опанчару из Соко-Бање једну бивољу коју. офарбану црвено. Начелство округа нишког актом бр. 1222 моли полицијске власти да лопова и покрађу потраже и нађене спроведу начелнику ср. банског с позивом на бр. 613. УБр. 2725.

Непознати лопови ноћу између 26 и 27 прошлог мес., обили су вајат Миленку Караклајићу, земљоделцу из Брестовика, па украли 4 дуката у злату, две дуге пушке, пет женских кошуља и осталу румадину, све у вредности 248 динара. Начелник среза грочанског, актом бр. 641 моли све полицијске власти, да предузму трагање за проналазак лопова и покрађе, и у случају проналазка њему спроведу. УБр. 2800.

Фрања Пајк, — бивши великопоседник из Мрзле Планине, принадежан у Забуковје, у срезу Лихтенвалд, у Штајерској, у последње време крчмар у Ајбенталу, учинио је превару у 1898 години, и то фирми Видић и компанији у Љубљани на тај начин, што је извршио порубину цигаља за 300 форинти, па примив исте, распродао, а рачун није исплатио, већ — како извештај краљевског средског суда у Оршави гласи, — пребегло амо у Србију. Због тога се Ц. Кр. окружни суд у Цилу обратио молбом Управи града Београда, да она расписе за тражење његово. Управа се актом бр. 2695 обраћа свима полицијским властима и моли их, да именованог потраже и нађена њој стражарно спроведу. Фрања је 39 година, средњег стаса, снажног састава, лица дугуљастог, има бркове; а одевен у цивилу.

Спирко Трајковић, родом из Турске, надничар и скитница, живео је у селу Липовици, срезу јабланичком, стављен је решењем првостепеног суда лесковачког за дело крађе стокке, под суд и у притвор, из кога је побегао. Првостепени суд лесковачки актом Бр. 1181, моли све полицијске власти да именованог потраже и нађена њему спроведу. Спирку је 22 године, стаса средњег, косе плаве, очију шарених, ђосав, у лицу црвен; одевен у гуњче и чакшире. УБр. 3149.

Андор Дорожној, седларски помоћник, који је радио код Пинкаса и Штајна, овдаш. седлара, 3 овог мес. покрао је момцима исте фирме: 4 пара гађа на којима је ударен жиг: „Н. Hohenstein“, у вредности 16 динара; црну аобоносну флауту са 8 кнапни у вредности 6 динара и италтер (алатка за замазивање руна на кожи) у вредности 6 дин.; — па побегао. Управа града Београда актом Бр. 3419, моли полицијске власти, да Андора потраже и нађена њој стражарно спроведу.

Непознати лопов похарао је извесну кућу у Београду на опасан начин и однео је ове ствари:

1. Тепелук од бисера, на врху откинута зрно, — по три пунке — бисер раван.
2. Један пар старинских дијамантских минђуша, које се састоје из два дела, у сребру фасован.
3. Један пар минђуша колаклуке златне, у средини танак оквир црно емалиран; испуњен сав ситним дијамантима.
4. Један женски сат златан са црним емаљом и шнуром, један је капак искићен сав дијамантима у виду руже (два камена испала) а други капак украшен је само једним дијамантом.
5. Један прстен дијамантски у виду руже, обичан, за српску пошњу, фасован у сребру.
6. Један прстен златан са пет каменова, у реду један поред другог, а са стране је по један листић црни фино емалиран.
7. Један златан брош, у средини искићен дијамантом, а свуда у наоколо црно емалиран; у том емаљу налазе се дијаманти ситни у форми звездица.

Оштећени моли све полиц. власти да учине живу истрагу за проналазак лопова. Тако исто моли и грађане којима би ове ствари биле понуђене на продају, или иначе неким случајем сазнали да код кога оваквих ствари има — да јаве најближој полицијској власти. За проналазак одређена је пристојна награда.

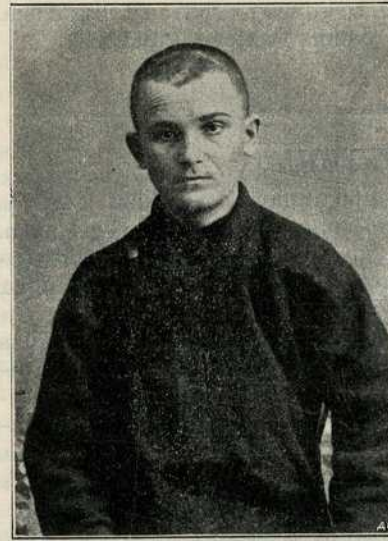
Т Р А Ж И С Е

Станисава, жена Божицара Станковића из Палежнице, ср. колубарског, окр. ваљевског, која је била добегла своје брату Аранђелу Спасојевићу, сељаку из Ба, ср. таковског, отумарала је негде, — по сазнању у ваљевски округ. Њој је 20—21 година, стаса је средњег, смеђа, очију зелених, носа обична, без других знакова. У оделу је: рекли, сукњи, на ногама чаране везене, опанци и кајиши, као што се у рудничком округу посе. Начелник ср. таковског, актом Бр. 475, моли све полицијске власти, а нарочито власти округа ваљевског, да именовану у кругу своме потраже и њему је спроведу.

Стјепана Беркеша, родом из Негославаца, округа вуковарског у Аустро-Угарској, старог 70 година, тражи његов брат Лука Беркеш, гостионичар и економ из Осека, јер је рад да га узме к себи на издржавање. Па како се исти Стјепан, по чувењу, налази у Србији од пре две године, то се је варошки магистрат у Осеку обратио с молбом Управи града Београда, да она расписе за тражење његово. А како је брат Стјепанов, Лука, доброг имовног стања, то ће се од њега сав учињени тро-

шак око трагања моћи наплатити. Управа се обраћа актом Бр. 3033, свима полицијским властима, молећи их, да Стјепана најживље потраже и извештај пошљу заједно са рачуном учињеног трошка.

Тихомир — Тимотије Новаковић — Николић звани „Љира — Штиглић“. У прошлој години, а у 6-ом броју „Полицијског Гласника“, у рубрици: „Ко је ово?“ изнели смо слику Тихомирову, да би се утврдила идентичност његова и дознало за право име, пошто је исто прикривао. Он је у том времену био под истрагом и у притвору због опасних крађа, које је у Београду извршио, зашта је и осуђен био на робију, па је по издржању исте пуштен у слободу. Али, кад се имао спровести у Книће, место свога рођења, ради издржања једно-годишњег полицијског надзора, на који је осуђен по пресудама судским, он је побегао. Начелство окр. крагујевачког актом Бр. 1535, моли све полицијске власти да Тихомира потраже и да га по проналаску подвргну издржању полицијског надзора. Да би властима олакшали тражење,

износимо и слику Тихомирову. Њему је 19 година, косе је смеђе, очију граорастих, ђосав, образа округлих, дежмекаст и омален. Одевен је у сури капут, панталоне од плаве чохе, на глави шајкачу а на ногама опанке. Познат је као опасан лопов, јер је до сад и ако овако млад, повине крађа извршио. Акт Упр. гр. Београда Бр. 2962.

ПОХВАТАНИ ЗЛИКОВЦИ

Поћу између 23 и 24 децембра пр. год. Милану Поповићу, трговцу из Мозгова, пробијен је дућан, затим каса велика № 2, која је позади бушена и украдено из исте 70 комада облигација у вредности преко 9000 дин.; 100 дин. у сребру и никлу у вредности 52 дин. као и разни еспап.

Покрађу ову и обијање касе извршили су сељани села Мозгова као познати зликовци и то:

Манојло Првуловић, Димитрије Симоновић, Стојан Првуловић, бив. општ. служитељ и Радисав Донић.

Све ствари — еспап — сем облигација и готовог новца нађене су код Манојла и Димитрија.

Кривци су у притвору и окову код начелника ср. алексиначког. Дело је још у току истраге, и држим да ће се још много шта проказати па и облигације и новац пронаћи.

Село Мозгово сад се је курталисало напред поменутих разбојника — лопова.

За похватане разбојнике као и нађене — украђене ствари има се једино заблагодарити г. г. Градимиру М. Буровићу, начелнику средског, и његовом писару Петру Карагуновићу, који је зликовце пронашао као и покрађу ствари.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ и ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Због ненадне смрти блаженоупокојеног Краља Милана, државна Штампарија није у неке дане радила, па и ми нисмо могли испунити наше обећање да дамо сад два броја уједно. Ми ћемо ово учинити уз 5 или 6 број.

Г. Љ. П. Ст. адвокату Шабац. Благодаримо вам на пажњи. Ускоро ћемо доћи на ту ствар.

Г. М. Ј. Ерићу, Текија. Учините по писму.

Г. М. Н. Милојевићу, кмету пољанском. Примили смо и употребити ћемо ускоро.

Г. Р. Ж. Милосављевићу пис. оп. средњ. Учинићемо по вашем захтеву ускоро.